

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 3To/8/2018
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8315010619
Dátum vydania rozhodnutia: 14. 03. 2019
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Monika Halkociová
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2019:8315010619.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Moniky Halkociovej a sudcov JUDr. Mariána Sninského a JUDr. Martiny Zeleňakovej na verejnom zasadnutí konanom dňa 14.03.2019, v trestnej veci obžalovanej S. F. pre zločin podvodu podľa § 221 ods. 1, ods. 2, ods. 3 písm. c) Tr. zákona, o odvolaní obžalovanej S. F. proti rozsudku Okresného súdu Humenné sp. zn. 1T/192/2015 zo dňa 26.10.2017 takto

rozhodol:

Podľa § 321 ods. 1 písm. d/, ods. 2 Tr. poriadku z r u š u j e napadnutý rozsudok vo výroku o treste.

Na základe § 322 ods. 3 Tr. poriadku
Obžalovanej S. F., rod. X., nar. XX.XX.XXXX v
O., trvale bytom T.
XXXX/XX, XXX XX X.,

u k l a d á

Podľa § 221 ods. 3 Tr. zákona, s použitím § 39 ods. 4 Tr. zákona per analogiam, § 36 písm. l) Tr. zák. trest odňatia slobody vo výmere 2 (dvoch) rokov.

Podľa § 48 ods. 2 písm. a/ Tr. zákona ju na výkon uloženého trestu odňatia slobody zaraďuje do ústavu na výkon trestu s minimálnym stupňom stráženia.

Podľa § 61 ods. 1,2 Tr. zákona u k l a d á trest zákazu činnosti vykonávať zamestnanie alebo podnikateľskú činnosť vo finančnej oblasti alebo činnosť spojenú s hmotnou zodpovednosťou na dobu 5 (piatich) rokov.

odôvodnenie:

Napadnutým rozsudkom uznal súd prvého stupňa obžalovanú S. F. za vinnou zo zločinu podvodu podľa § 221 ods. 1, ods. 2, ods. 3 písm. c) Tr. zákona s poukazom na § 138 písm. h), písm. j) Tr. zákona, pokračovacím spôsobom podľa § 122 ods. 10 Tr. zákona na tom skutkovom základe, že

1/

dňa XX.XX.XXXX v W. A. I. ako obchodná manažérka spoločnosti F. F., Y. X. T. A. X, W. - člen skupiny Poštovej banky, ktorej pracovnou náplňou bolo aj uzatváranie zmlúv o úvere v prospech klientov na základe žiadosti klientky T. T. uzatvorila zmluvu o úvere č. XXXXXXXXXXXX - produkt Poštovej banky, a. s., ktorá bola riadne splácaná, následne poškodená T. T. požiadala o predčasné splatenie uzatvorenej zmluvy jednorázovo, k čomu jej obv. S. F. poskytla údaje akú sumu a na aký účet má previesť finančné prostriedky a ubezpečila ju po vklade finančných prostriedkov na uvedený účet, že úver má splatený,

avšak účet, na ktorý boli finančné prostriedky poukázané, patril jej priateľovi, úver nebol splatený podľa požiadavky poškodenej T. T. a poukázané finančné prostriedky obvinená použila pre vlastnú potrebu a na postupné splácanie iných uzatvorených zmlúv zo strany obvinenej, čím svojím konaním uviedla do omylu poškodenú T. T. a spôsobila jej škodu vo výške 11.639 eur,

2/

v dňoch XX.XX.XXXX a XX.XX.XXXX v F. ako obchodná manažérka spoločnosti F. F., Y. X. T. A. X, W. - člen skupiny Poštovej banky, ktorej pracovnou náplňou bolo aj uzatváranie zmlúv o úvere v prospech klientov na základe žiadosti klientky Q. M. uzatvorila zmluvy o úvere č. XXXXXXXXXXXX a č. XXXXXXXXXXXX - produkt Poštovej banky, a. s., ktoré boli riadne splácané, následne poškodenej Q. M. požiadala o predčasné splatenie uzatvorených zmlúv jednorázovo, k čomu jej obv. S. F. poskytla údaje, akú sumu a na aký účet má previesť finančné prostriedky a ubezpečila ju po vklade finančných prostriedkov na uvedený účet, že úvery má splatené, avšak účet, na ktorý boli finančné prostriedky poukázané, patril jej priateľovi, úvery neboli splatené podľa požiadavky poškodenej Q. M. a poukázané finančné prostriedky obvinená použila pre vlastnú potrebu a na postupné splácanie iných uzatvorených zmlúv zo strany obvinenej, čím svojím konaním uviedla do omylu poškodenú Q. M. a spôsobila jej škodu vo výške 4.927 eur,

3/

dňa XX.XX.XXXX v W. A. I. ako obchodná manažérka spoločnosti F. F., Y. X. T. A. X, W. - člen skupiny Poštovej banky, ktorej pracovnou náplňou bolo aj uzatváranie zmlúv o úvere v prospech klientov na základe žiadosti klientky O. S. uzatvorila zmluvu o úvere č. XXXXXXXXXXXX - produkt Poštovej banky, a. s., ktoré boli riadne splácané, následne poškodenej O. S. požiadala o predčasné splatenie uzatvorenej zmluvy v štyroch splátkach v období mesiacov október a november 2014, k čomu jej obv. S. F. poskytla údaje, akú sumu a na aký účet má previesť finančné prostriedky a ubezpečila ju po vklade finančných prostriedkov na uvedený účet, že úvery má splatené, avšak účet, na ktorý boli finančné prostriedky poukázané, patril jej priateľovi, úver nebol splatený podľa požiadavky poškodenej O. S. a poukázané finančné prostriedky obvinená použila pre vlastnú potrebu a na postupné splácanie iných uzatvorených zmlúv zo strany obvinenej, čím svojím konaním uviedla do omylu poškodenú O. S. a spôsobila jej škodu vo výške 4.512,88 eur,

4/

v dňoch XX.XX.XXXX, XX.XX.XXXX Y. XX.XX.XXXX vo Q. X. ako obchodná manažérka spoločnosti F. F., Y. X. T. A. X, W. - člen skupiny Poštovej banky, ktorej pracovnou náplňou bolo aj uzatváranie zmlúv o úvere v prospech klientov na základe žiadosti klienta C. G. uzatvorila zmluvy o úvere č. XXXXXXXXXXXX, č. XXXXXXXXXXXX a č. XXXXXXXXXXXX - produkt Poštovej banky, a. s., ktoré boli riadne splácané podľa inštrukcií obvinenej, avšak splátky prevádzala na účet svojho priateľa, úver nebol splácaný podľa požiadaviek a splátkového kalendára poškodeného C. G. a poukázané finančné prostriedky obvinená používala pre vlastnú potrebu a na postupné splácanie iných uzatvorených zmlúv obvinenou, čím svojím konaním uviedla do omylu poškodeného C. G. a spôsobila mu škodu celkom vo výške 2.329,34 eur.

Za to jej podľa § 221 ods. 3 Tr. zákona, § 38 ods. 2, ods. 3 Tr. zákona, § 36 písm. l) Tr. zákona uložil trest odňatia slobody vo výmere 3 rokov a 6 mesiacov.

Podľa § 48 ods. 2 písm. a) Tr. zákona obžalovanú pre výkon trestu zaradil do ústavu na výkon trestu odňatia slobody s minimálnym stupňom stráženia.

Podľa § 287 ods. 1 Tr. poriadku uložil obžalovanej povinnosť zaplatiť poškodenej F. F., Y. X., X. X. T. A. X, W., G.: XXXXXXXXXXX, škodu vo výške 18.283,40 eur.

Podľa § 288 ods. 1 Tr. poriadku poškodenú O. S. s jej nárokom na náhradu škody odkázal na civilný proces.

Proti tomuto rozsudku v zákonom stanovenej lehote priamo do zápisnice o hlavnom pojednávaní podala obžalovaná S. F. odvolanie, avšak len čo do výroku o treste. V písomných dôvodoch svojho odvolania podaného prostredníctvom obhajcu namietala, že považuje napadnutý rozsudok vo výroku o treste za nesprávny v tom, že tento nepodmienečný trest odňatia slobody je neprimerane prísny. Poukázala na znenie ustanovení § 34 ods. 1, ods. 4 Tr. zákona, ako aj na ustanovenie § 39 ods. 1, ods. 2 písm. c)

Tr. zákona, ako aj na rozsudok Najvyššieho súdu SR sp. zn. 4To/2/2013 zo dňa 16.03.2013, ktorým sa zaoberal podrobne primeranosťou trestu. Ďalej uviedla, že po prednesení obžaloby ju predseda senátu poučil o jej právach a povinnostiach, aj o jej práve urobiť niektoré z vyhlásení v zmysle § 257 ods. 1 písm. a), písm. b) Tr. poriadku, obžalovaná toto právo využila a vyhlásila, že je vinná zo všetkých skutkov uvedených v obžalobe a okresný súd rozhodol, že prijíma vyhlásenie obžalovanej, že je vinná. Ďalej okresný súd vykonal dokazovanie len ohľadom trestu a náhrady škody. Keďže obžalovaná sa dlhodobo lieči na psychiatrii, požiadala súdneho znalca, psychiatra, P. P. O., o vypracovanie znaleckého posudku, pričom v čase rozhodovania prvostupňového súdu mala finančné problémy, pre ktoré nemohla uhradiť náklady súvisiace s vypracovaním posudku. Znalecký posudok bol preto vyhotovený až dňa 26.02.2018. Poukázala na závery tohto posudku, ktorý konštatoval u obžalovanej patologické hráčstvo a sekundárne vzniknutú depresívnu poruchu, ovládacie schopnosti obžalovanej v čase spáchania skutku boli podstatnou mierou znížené, nie však zaniknuté. Znalec navrhol zväziť nariadenie ochrannej liečby patologického hráčstva ústavnou formou a ochranné opatrenie zákaz pracovať vo finančných inštitúciách, bankách, poisťovniach, nebankových subjektoch, kde by mohla vytvárať zmluvy finančného charakteru. Zároveň po ústavnej liečbe navrhol znalec naďalej probačný dohľad a kontrolu na psychiatrickej ambulancii, kde by bolo možné verifikovať, že obžalovaná nehraje. Na základe uvedeného potom obžalovaná navrhla, aby krajský súd zrušil rozsudok prvostupňového súdu vo výroku o treste a aby jej uložil trest odňatia slobody s podmieneným odkladom na primeranú skúšobnú dobu a dohľad probačného a mediačného úradníka a primerané obmedzenia.

Na základe podaného odvolania postupoval krajský súd v intenciách ustanovenia § 317 ods. 1 Tr. poriadku, podľa ktorého, ak odvolací súd nezamietne odvolanie podľa § 316 ods. 1 alebo nezruší rozsudok podľa § 316 ods. 3, preskúma zákonnosť a odôvodnenosť napadnutých výrokov rozsudku, proti ktorým odvolateľ podal odvolanie, ako aj správnosť postupu konania, ktoré im predchádzalo, pričom na chyby, ktoré neboli odvolaním vytykané, prihliadne len vtedy, ak by odôvodňovali podanie dovolania podľa § 371 ods. 1 Tr. poriadku.

Krajský súd v danom prípade nezistil také chyby, ktoré by odôvodňovali podanie dovolania podľa § 371 ods. 1 Tr. poriadku a preskúmaval len napadnutý výrok rozsudku, teda výrok o treste a po takomto preskúmaní dospel k záveru, že odvolanie obžalovanej je čiastočne dôvodné.

Z odôvodnenia napadnutého rozsudku okresného súdu vyplýva, že súd prvého stupňa, pokiaľ ide o výrok o treste, vychádzal z výpovede obžalovanej, ktorá uviedla, že má tri deti vo veku 16, 12 a 2 roky, žije s priateľom a je na rodičovskej dovolenke, pričom jej príjem je 210 eur. Dlhodobo sa lieči na psychiatrii. Konštatovanie súdu prvého stupňa, ktorý uviedol najskôr, že sa obžalovaná dlhodobo lieči na psychiatrii a následne, že je v podstate chybou obžalovanej, že táto nepredložila znalecký posudok z psychiatrie, je treba hodnotiť ako zásadné pochybenie súdu prvého stupňa, ktoré potom následne malo aj dopad na tú skutočnosť, že obžalovanej, keďže nebolo podané odvolanie proti výroku o ochrannom liečení, nemohol krajský súd uložiť ochranné liečenie, ktoré znalec navrhoval uložiť, pričom ku páchaniu trestnej činnosti malo dochádzať v stave zmenšenej príčetnosti obžalovanej. Správne súd prvého stupňa poukázal na odpis registra trestov obžalovanej, z ktorého plynie, že obžalovaná má v tomto registri tri záznamy, keď bola rozsudkom Okresného súdu Kežmarok sp. zn. 1T/112/2011 zo dňa 04.07.2012 uznaná vinnou pre zločin úverového podvodu podľa § 222 ods. 2, ods. 3 písm. a) Tr. zákona, pričom jej bol uložený trest odňatia slobody vo výmere 3 rokov, ktorého výkon bol podmienenčne odložený na skúšobnú dobu vo výmere 3 rokov, zároveň jej bol uložený probačný dohľad. Toto odsúdenie bolo zahladené. V poradí druhýkrát bola obžalovaná odsúdená rozsudkom Okresného súdu Kežmarok sp. zn. 6T/11/2011 zo dňa 20.09.2012, ktorým bola uznaná vinnou zo zločinu úverového podvodu podľa § 222 ods. 2, ods. 3 písm. a) Tr. zákona a prečin sprenevery podľa § 213 ods. 1 Tr. zákona, pričom súd upustil od uloženia súhrnného trestu vzhľadom na rozsudok toho istého súdu sp. zn. 1T/112/2011. Naposledy bola obžalovaná odsúdená rozsudkom Okresného súdu Vranov nad Topľou sp. zn. 12T/123/2013 zo dňa 24.04.2014, ktorým bola uznaná vinnou z prečinu podvodu podľa § 221 ods. 1 Tr. zákona, za čo jej bol uložený súhrnný trest odňatia slobody vo výmere 3 rokov, ktorého výkon bol podmienenčne odložený na skúšobnú dobu 3 roky a 6 mesiacov, skúšobná doba pritom plynula do 06.04.2016, zároveň jej bol uložený aj probačný dohľad nad jej správaním v skúšobnej dobe. Týmto rozsudkom bol zrušený výrok o treste rozsudku Okresného súdu Kežmarok sp. zn. 6T/11/2011 zo dňa 20.09.2012. Uznesením Okresného súdu Vranov nad Topľou sp. zn. 12T/123/2013 zo dňa 04.07.2016 bolo rozhodnuté, že sa obžalovaná S. F.Á. v skúšobnej dobe podmienenčného odkladu výkonu trestu odňatia slobody uloženého jej rozsudkom v tejto veci zo dňa 24.04.2014 osvedčila a hľadá sa na ňu, ako keby nebola odsúdená.

Krajský súd konštatuje, že súd prvého stupňa, ale už aj orgány činné v trestnom konaní zásadným spôsobom pochybili, pokiaľ sa nezaoberali tým, že obžalovaná už v prípravnom konaní uvádzala, že sa od roku 2011 lieči na psychiatrii, a že sa obžalovaná domáhala vyšetrenia duševného stavu. Príčetnosť páchatela je základnou podmienkou jeho trestnej zodpovednosti. Ak konkrétne okolnosti svedčia pre to, že páchatel môže trpieť duševnou poruchou, ktorá v čase činu mohla vylučovať alebo znižovať jeho príčetnosť, musí sa táto okolnosť v trestnom konaní overiť a otázka duševného stavu páchatela objasniť pribratím znalca. Navyše ako to znalec konštatoval v podanom znaleckom posudku, obžalovanej aj napriek predchádzajúcim odsúdeniam bolo umožňované opakovane pracovať vo finančných inštitúciách, pričom trest má chrániť spoločnosť pre pokračovaním v páchaní trestnej činnosti.

Napokon predložila znalecký posudok samotná obžalovaná a krajský súd na verejnom zasadnutí napravil pochybenie týkajúce sa neskúmania duševného stavu obžalovanej, keď vypočul znalca z odboru zdravotníctvo a farmácia, odvetvie psychiatria. Z výpovede znalca z odvetvia psychiatria plynie, že obžalovaná v čase skutku trpela depresívnou poruchou ťažkého stupňa a poruchou návykov a impulzov - patologickým hráčstvom. Depresívna porucha podľa názoru znalca vznikla sekundárne ako reakcia na patologické hráčstvo. V čase skutku boli ovládacie schopnosti obžalovanej podstatnou mierou znížené, na čom podstatný vplyv mal craving - baženie po hre, neboli však zaniknuté. Rozpoznávacie schopnosti obžalovanej v čase spáchania skutku boli zachované v plnom rozsahu, nakoľko mala dostatočné skúsenosti o nepriaznivých dôsledkoch hrania. Obžalovaná chápe zmysel trestného konania, pričom znalec navrhol, vzhľadom na zistené patologické hráčstvo v rámci ochrany spoločnosti, nariadiť ochrannú liečbu patologického hráčstva u obžalovanej ústavnou formou. Pobyť obžalovanej na slobode sa javí ako potencionálne nebezpečný z hľadiska všeobecného záujmu, keby znova pracovala vo finančných inštitúciách, preto znalec navrhol, uložiť obžalovanej aj zákaz pracovať vo finančných inštitúciách, bankách, poisťovniach, nebankových subjektoch, kde by mohla vytvárať zmluvy finančného charakteru. Po ústavnej liečbe navrhol aj probačný dohľad a kontrolu na psychiatrickej ambulancii, kde by bolo možné verifikovať, že obžalovaná ďalej nehraje. Taktiež doplnil krajský súd dokazovanie o prečítanie listín predložených obžalovanou, z ktorých plynie, že Okresný súd Prešov vedie pod sp. zn. 2Odk/106/2017 konkurznú vec dlžníka S. F., do konkurzného konania sa prihlásilo 13 veriteľov, vrátane Poštovej banky, a.s. a spoločnosti F. F., Y..X., na základe rozvrhu výťažku boli dňa 1.2.2018 pomerne uspokojení veritelia a to Poštová banka a.s. sumou 583,44 eur a F. F., Y..X.. sumou 2.226,17 eur.

Krajský súd po doplnení dokazovania dospel k záveru, že v danom prípade nepostupoval súd prvého stupňa správne pri ukladaní trestu. Obžalovaná mala podľa záverov znaleckého posudku konať v stave zmenšenej príčetnosti, preto prichádzal do úvahy postup podľa § 39 ods.2 písm. c) Tr. zák. za súčasného uloženia ochranného liečenia. Rovnako tak neuloženie trestu zákazu činnosti vykonávať zamestnanie či živnosť súvisiacu s prijímaním finančných prostriedkov, za situácie že u obžalovanej ide o opakovanie druhovo totožnej trestnej činnosti, je v rozpore s ust. § 34 ods.1 Tr. zák. podľa ktorého má trest zabezpečiť ochranu spoločnosti pred páchatelom tým, že mu zabráni v páchaní ďalšej trestnej činnosti.

Krajský súd preto zrušil napadnutý rozsudok vo výroku o treste a s poukazom na stanovisko trestnoprávneho kolégia Najvyššieho súdu SR sp. zn. Tpj 55/2016 zo dňa 27.6.2017 (R 44/2017), podľa ktorého ak možno páchatelovi trestného činu pri uzavretí a schválení dohody o vine a treste mimoriadne znížiť trest podľa § 39 ods. 2 písm. d), ods.4 Tr. zák., teda v situácii vopred dohodnutého trestu, možno per analogiam a pri použití argumentu a minori ad maius použiť aj v situácii v prípade uznania viny podľa § 257 ods.1 písm. b), c) Tr. por.

Podľa § 39 ods. 4 Tr. zákona v konaní o dohode o uznaní viny a prijatí trestu môže súd uložiť trest odňatia slobody znížený o jednu tretinu pod dolnú hranicu zákonom ustanovenej trestnej sadzby a v prípade trestných činov uvedených v odseku 3 písm. a) trest odňatia slobody nie kratší ako 20 rokov.

Pri zločine podvodu je možné podľa § 221 ods. 3 Tr. zákona uložiť trest odňatia slobody od 3 do 10 rokov. Krajský súd s poukazom na to, že obžalovaná na hlavnom pojednávaní vyhlásila, že je vinná zo spáchania trestného činu kladeného jej za vinu obžalobou, znížil v zmysle ustanovenia § 39 ods. 4 Tr. zákona dolnú hranicu trestnej sadzby o jednu tretinu a obžalovanej uložil trest odňatia slobody vo výmere 2 rokov.

Podľa § 49 ods. 1 písm. a) Tr. zákona, súd môže podmienčne odložiť výkon trestu odňatia slobody neprevyšujúceho 2 roky, ak vzhľadom na osobu páchatela, najmä s prihliadnutím na jeho doterajší život a prostredie, v ktorom žije a pracuje, a na okolnosti prípadu, má dôvodne za to, že na zabezpečenie ochrany spoločnosti a nápravu páchatela výkon trestu odňatia slobody nie je nevyhnutný.

Podľa § 49 ods. 2 Tr. zákona, ustanovenie odseku 1 sa nepoužije, ak súd odsudzuje páchatela za úmyselný trestný čin spáchaný v skúšobnej dobe podmieneného odsúdenia alebo v skúšobnej dobe podmieneného prepustenia z výkonu trestu odňatia slobody.

Obžalovaná S. F. sa nielenže dopustila trestného činu počas plynutia skúšobnej doby, prakticky sa ho dopúšťala takmer od začiatku plynutia skúšobnej doby, v minulosti bola opakovane bola za trestný čin podvodu odsúdená a ani to ju neodradilo od páchania trestnej činnosti. Z tohto dôvodu neboli u obžalovanej splnené podmienky pre podmienený odklad výkonu trestu stanovené zákonom v § 49 ods. 1 písm. a) Tr. zákona, pretože doterajší život a okolnosti prípadu nepreukazujú, že na zabezpečenie ochrany spoločnosti a nápravu obžalovanej nie je nevyhnutný výkon trestu odňatia slobody, práve naopak. Keďže obžalovaná doposiaľ nebola vo výkone trestu odňatia slobody, pre výkon trestu bola zaradená do ústavu na výkon trestu odňatia slobody s minimálnym stupňom stráženia.

Keďže nie je možné prehliadnuť, že obžalovaná sa dopúšťa druhovo totožnej trestnej činnosti v súvislosti s prácou pre finančné inštitúcie, od klientov podvodným spôsobom vylákava peniaze, bolo nutné na ochranu spoločnosti, ale aj vzhľadom na individualizáciu trestu ukladať je zároveň popri treste odňatia slobody aj trest zákazu činnosti práce pre finančné inštitúcie a preto krajský súd uložil obžalovanej aj tento trest podľa § 61 ods. 1, ods. 2 Tr. zákona. Trestom zákazu činnosti sa zakazuje páchatelovi výkon určitého zamestnania, povolania alebo funkcie alebo takej činnosti, pri ktorej by mohlo dochádzať k páchaniu trestnej činnosti.

Z týchto dôvodov potom krajský súd napadnutý rozsudok zrušil a vo výroku o treste zmenil tak, ako je uvedené vo výrokovej časti tohto rozsudku. Pokiaľ ide o ukladanie trestu zákazu činnosti, krajský súd nezhoršil postavenie obžalovanej, nakoľko jej znížil trest odňatia slobody pod dolnú hranicu zákonom stanovenej trestnej sadzby (§ 322 ods.3 veta druhá Tr. por.).
jednohlasne

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku ďalší riadny opravný prostriedok nie je prípustný.